

Kommunstyrelsen**§ 33****Svar på motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel
M:6/2024 (KS/2024:68)****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att förklara motionen besvarad.

Sammanfattning

Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) inkom med rubricerad motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 19 februari 2024 § 37. Av motionen framgår att motionärerna vill se en återetablering av den samordnade tillsynen i syfte att upptäcka exploatering av människor och människohandel. De lyfter att samordnad tillsyn bör ske inom fler områden än restaurangbranschen, såsom exempelvis hygienverksamheter inom vilka samma problematik uppmärksammas förekomma. Tillsynen ska även skydda näringsidkare mot osund konkurrens. Motionärerna anser att kommunstyrelsen bör ta fram en plan för vilka nämnders myndighetsutövning som kan etablera samordnad tillsyn och föreslår kommunfullmäktige att uppdra till kommunstyrelsen att återkomma med förslag på en nämnd som kan påbörja detta.

Motionen har remitterats till socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämnden vilka yttrat sig.

Stadsledningsförvaltningen kan utifrån nämndernas yttranden konstatera att samordnad tillsyn sker inom socialnämndens verksamhet samt i viss mån, och i den grad det anses relevant, även i miljö- och hälsoskyddsnämndens och byggnadsnämndens verksamheter. Utöver detta framgår att det finns ett pågående samarbete mellan stadens olika förvaltningar samt att ett utvecklingsarbete pågår i form av exempelvis kunskapshöjande insatser, situationsanpassning, interna rutiner och extern dialog. Medlemskapet i Rättvist byggande är ytterligare ett exempel på hur staden utvecklar arbetet mot exploatering av människor och människohandel. En ansats som kommer att bidra till att stärka den interna kompetensen inom flera av stadens förvaltningar.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad som redovisats i denna skrivelse och utifrån nämndernas yttranden att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att förklara motionen besvarad.

Yrkanden

Sara Kukka-Salam (S) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Lars Rådén (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) föreslår att kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Bifall till motionen

Ordförande ställer förslagen mot varandra var för sig och konstaterar att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Lars Rådén (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifall till motionen.

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-01-28
KS/2024:68

Svar på motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel M:6/2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att förklara motionen besvarad.

Sammanfattning

Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) inkom med rubricerad motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 19 februari 2024 § 37. Av motionen framgår att motionärerna vill se en återetablering av den samordnade tillsynen i syfte att upptäcka exploatering av människor och människohandel. De lyfter att samordnad tillsyn bör ske inom flera områden än restaurangbranschen, såsom exempelvis hygienverksamheter inom vilka samma problematik uppmärksammats förekomma. Tillsynen ska även skydda näringsidkare mot osund konkurrens. Motionärerna anser att kommunstyrelsen bör ta fram en plan för vilka nämnders myndighetsutövning som kan etablera samordnad tillsyn och föreslår kommunfullmäktige att uppdraga till kommunstyrelsen att återkomma med förslag på en nämnd som kan påbörja detta.

Motionen har remitterats till socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämnden vilka yttrat sig.

Stadsledningsförvaltningen kan utifrån nämndernas yttranden konstatera att samordnad tillsyn sker inom socialnämndens verksamhet samt i viss mån, och i den grad det anses relevant, även i miljö- och hälsoskyddsnämndens och byggnadsnämndens verksamheter. Utöver detta framgår att det finns ett pågående samarbete mellan stadens olika förvaltningar samt att ett utvecklingsarbete pågår i form av exempelvis kunskapshöjande insatser, situationsanpassning, interna rutiner och extern dialog. Medlemskapet i Rättvist byggande är ytterligare ett exempel på hur staden utvecklar arbetet mot exploatering av människor och människohandel. En ansats som kommer att bidra till att stärka den interna kompetensen inom flera av stadens förvaltningar.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad som redovisats i denna skrivelse och utifrån nämndernas yttranden att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att förklara motionen besvarad.

Handlingar

- Socialnämndens yttrande (2024-04-22 § 38) samt tjänsteskrivelse daterad 2024-04-04
- Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande (2024-05-07 § 14) samt tjänsteskrivelse daterad 2024-04-17
- Byggnadsnämndens yttrande (2024-05-20 § 44) samt tjänsteskrivelse daterad 2024-05-13

- Motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel M:6/2024

Maria Rönnberg
Administrativ chef

Rebecka Engvall
Utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

Bakgrund

Socialnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och byggnadsnämnden har inkommit med yttranden.

Socialnämndens yttrande

Socialnämnden anger i sitt yttrande att ambitionsnivån årligen omfattar minst tio (10) tillsynsomgångar, varav minst fyra (4) gemensamma tillsynsomgångar med polisen. Samtliga inplanerade tillsynstillfällen genomfördes under år 2023. Med anledning av resursbrist och därmed behov av omprioriteringar hos polisen skedde dock inte någon samordnad tillsyn det året. Polisen har tillsatt en extra resurs för att avlasta ansvarig tjänsteperson hos polisen och samordningsmöten mellan socialförvaltningschef och ansvarig chef inom polisen har skett i syfte att finna lösningar. Socialnämnden anger vidare i sitt yttrande att de planerar att kunna återuppta den samordnade tillsynen under hösten 2024.

Nämnden har rutiner för där tjänstemän vid tillsynstillfällen eller handläggning av serveringstillstånd misstänker någon form av exploatering av människor och människohandel. En anmälan upprättas till polismyndigheten i samråd med förvaltningschef.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anger i sitt yttrande att nämnden vill bidra i arbetet mot exploatering av människor och människohandel men genom andra arbetssätt och åtgärder än genom samordnad tillsyn. I yttrandet lyfts att samordnad tillsyn kan skapa ett mervärde och åstadkomma mer än vad en enskild part kan på egenhand. Nämnden ser dock inte den vinsten utifrån egna erfarenheter. Dessa erfarenheter visar att samordning tar tid och kan leda till färre att tillsynsbesök genomförs. Nämnden framhåller att den ser ett värde i fortsatt regelbundenhet och kontinuitet av tillsynen.

Nämndens miljöavdelning rör sig vid sin ordinarie tillsyn i miljöer där människor riskerar att vara utsatta för olika former av exploatering och kontakt tas med polisen i de fall något som tyder på illegal verksamhet påträffas. Av yttrandet framgår att nämnden ser ett stort värde i att satsa på kunskapshöjande insatser för den egna personalen i syfte att dessa ska kunna identifiera indikatorer och hur de i dessa fall ska agera. Personalen kommer även få tillgång till en checklista framtagen av Malmö stad och regionkoordinatorerna mot människohandel i Syd. Genom detta

kan nämnden bidra till att stärka och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel

Byggnadsnämndens yttrande

Byggnadsnämnden lyfter i sitt yttrande att nämndens bygglovsenhet, till skillnad från andra enheter vilka har kontinuerlig tillsyn, genomför sin tillsyn på förekommen anledning. Den sker således till störst del utifrån att den initieras av exempelvis allmänheten och att enhetens verksamhet således är anpassad och dimensionerad utifrån det. I yttrandet lyfts vidare att samordnad tillsyn sker med andra förvaltningar och myndigheter men förordar att denna tillsyn inte ska ske med regelbundenhet utan fortsatt efter behov och på förekommen anledning.

Det händer att byggnadsnämndens enhet vid tillsyn upptäcker olovliga bostäder, men sällan vid tillfällen när de boende är hemma. Detta medför att det vanligtvis inte finns tillräckligt starka indikationer på utnyttjande och exploatering för att en kontakt med annan myndighet ska anses berättigad. Vid fara för liv och hälsa har nämnden möjlighet att snabbt ingripa med användarförbud och förelägganden.

Byggnadsnämnden anger att de har erfarenhet av samordning med andra enheter inom staden och myndigheter, inom ramen för enskilda ärenden, men ser en utvecklingspotential och redogör i sitt yttrande för en utveckling av samordning för bygglovsenheten. Bland annat med fokus på tydliga rutiner och kontaktvägar.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen har tagit del av socialnämndens, miljö- och hälsoskyddsnämndens och byggnadsnämndens yttranden och konstaterar att samordnad tillsyn sker.

Av socialnämndens yttrande framgår att samordnad tillsyn årligen finns med i planeringen och att det i de fall detta inte genomförts har det berott på yttre omständigheter som förvaltningen inte kunnat råda över. Stadsledningsförvaltningen har inhämtat kompletterande information från socialförvaltningen avseende om den samordnade tillsynen genomfördes under hösten 2024 enligt vad som planerats och fick bekräftat att detta skedde. Vid socialnämndens sammanträde den 20 januari 2025 fattade nämnden beslut om 2025 års tillsynsplan. Under 2025 planeras åter för tio (10) tillsynsomgångar, varav fyra (4) gemensamma tillsynsomgångar med polisen.

I ärendet framgår även att socialnämndens tillståndshandläggare löpande samverkar med andra myndigheter och andra förvaltningar inom Solna stad för att få en helhetsbild av stadens behov och utveckling. Samverkan sker, utöver med Polismyndigheten, med exempelvis räddningstjänsten, samhällsbyggnadsförvaltningen samt förvaltningen för arbetsmarknad kultur och fritid med flera.

Kommunstyrelsen fattade vid sitt sammanträde den 3 februari 2025 (§ 5) beslut om medlemskap i föreningen Rättvist byggande. Rättvist Byggande är en ideell förening som har till ändamål och uppdrag att motverka arbetslivskriminalitet i byggbranschen genom kontroller av hela underleverantörskedjan samt arbetsplatsbesök. Byggnads- och anläggningsarbeten är upptagna på upphandlingsmyndighetens lista över arbetsområden som bedöms utgöra hög risk för oskäliga arbetsvillkor och föreningen Rättvist byggande har till ändamål och uppdrag att motverka

arbetslivskriminalitet i byggbranschen. Föreningens operativa verksamhet är enskilt inriktad på att upptäcka, motverka och förebygga arbetslivskriminalitet i medlemmarnas entreprenadprojekt genom spetskompetens och samverkan mellan medlemmarna. Genom stadens medverkan stärks även den interna kompetensen och ger en ökad kontroll över stadens byggentreprenörer samt underentreprenörer. Medlemskapet ger även ett signalvärde som ska attrahera seriösa byggentreprenörer till stadens framtida entreprenadupphandlingar.

Stadsledningsförvaltningen kan utifrån nämndernas yttranden konstatera att samordnad tillsyn sker inom socialnämndens verksamhet samt i viss mån, och i den grad det anses relevant, även i miljö- och hälsoskydds-nämndens och byggnadsnämndens verksamheter. Utöver detta framgår att det finns ett pågående samarbete mellan stadens olika förvaltningar samt att ett utvecklingsarbete pågår i form av exempelvis kunskapshöjande insatser, situationsanpassning, interna rutiner och extern dialog. Medlemskapet i Rättvist byggande är ytterligare ett exempel på hur staden utvecklar arbetet mot exploatering av människor och människohandel. En ansats som kommer att bidra till att stärka den interna kompetensen inom flera av stadens förvaltningar.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad som redovisats i denna skrivelse och utifrån nämndernas yttranden att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att förklara motionen besvarad.

Socialnämnden**§ 38****Yttrande över motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel M:6/2024 (SN/2024:32)****Beslut**

Socialnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motionen för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Av motion M6/2024 framkommer att socialförvaltningens ambitionsnivå vad gäller samordnad tillsyn har sänkts under 2023 då samordnad alkoholtillsyn inte har genomförts i Solna samt att staden borde så snart som möjligt höja ambitionsnivån så att Solna inte blir en plats där människor cyniskt kan utnyttjas och exploateras.

Ambitionsnivån från Socialförvaltningens tillståndsgrupp avseende yttre tillsyn är den samma under varje år. Under 2023 planerades således tio tillsynsomgångar, varav fyra tillsynsomgångar planerades att enligt rutin ske gemensamt med Polismyndigheten. Två tillfällen under våren och två tillfällen under hösten. Under 2023 skedde 10 tillsynsomgångar, men inga samordnade yttre tillsynstillfällen med polisen då de enligt polisens kontaktperson hade hög arbetsbelastning och var tvungna att prioritera annat.

Då socialförvaltningens ambitionsnivå varje år är att genomföra yttre tillsyn tillsammans med polisen har samverkansmöten mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna skett i syfte att hitta en lösning på utebliven gemensam yttre tillsyn. I samverkansmöte mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna framkom att Polisen har rekryterat en person för att kunna avlasta den polis som hittills har varit ansvarig. Planen är att samordnade yttre tillsynstillfällen ska kunna återupptas senast under hösten 2024. Utöver den vanliga yttre tillsynen i enlighet med alkohollagen (2010:1622) kommer det ske samordnade tillsynstillfällen med evenemangspolisen. Yttre tillsynstillfällena är planerade till Friends arena den 21 april vid fotbollsderby mellan AIK och Djurgårdens IF samt den 27 maj vid fotbollsmatch mellan AIK och IFK Göteborg.

Om socialförvaltningens tjänstemän vid sina tillsynstillfällen eller handläggningen av serveringstillstånd misstänker någon form av exploatering av människor eller människohandel görs alltid en anmälan till polismyndigheten i samråd med förvaltningschef.

Socialförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-04-04
SN/2024:32

Yttrande över motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel M:6/2024

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motionen för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Av motion M6/2024 framkommer att socialförvaltningens ambitionsnivå vad gäller samordnad tillsyn har sänkts under 2023 då samordnad alkoholtillsyn inte har genomförts i Solna samt att staden borde så snart som möjligt höja ambitionsnivån så att Solna inte blir en plats där människor cyniskt kan utnyttjas och exploateras.

Ambitionsnivån från Socialförvaltningens tillståndsgrupp avseende yttre tillsyn är den samma under varje år. Under 2023 planerades således tio tillsynsomgångar, varav fyra tillsynsomgångar planerades att enligt rutin ske gemensamt med Polismyndigheten. Två tillfällen under våren och två tillfällen under hösten. Under 2023 skedde 10 tillsynsomgångar, men inga samordnade yttre tillsynstillfällen med polisen då de enligt polisens kontaktperson hade hög arbetsbelastning och var tvungna att prioritera annat.

Då socialförvaltningens ambitionsnivå varje år är att genomföra yttre tillsyn tillsammans med polisen har samverkansmöten mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna skett i syfte att hitta en lösning på utebliven gemensam yttre tillsyn. I samverkansmöte mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna framkom att Polisen har rekryterat en person för att kunna avlasta den polis som hittills har varit ansvarig. Planen är att samordnade yttre tillsynstillfällen ska kunna återupptas senast under hösten 2024. Utöver den vanliga yttre tillsynen i enlighet med alkohollagen (2010:1622) kommer det ske samordnade tillsynstillfällen med evenemangspolisen. Yttre tillsynstillfällena är planerade till Friends arena den 21 april vid fotbollsderby mellan AIK och Djurgårdens IF samt den 27 maj vid fotbollsmatch mellan AIK och IFK Göteborg.

Om socialförvaltningens tjänstemän vid sina tillsynstillfällen eller handläggningen av serveringstillstånd misstänker någon form av exploatering av människor eller människohandel görs alltid en anmälan till polismyndigheten i samråd med förvaltningschef.

Mikael Olofsson
Förvaltningschef

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Planerade tillfällen under 2023 för yttre tillsyn med polismyndigheten

Tillståndsgruppen redogör i den årliga tillsynsplanen hur man ska genomföra den yttre tillsynen under kommande år.

Ambitionsnivån från Socialförvaltningens tillståndsgruppen avseende yttre tillsyn är den samma under varje år. Under 2023 planerades således tio tillsynsomgångar, varav fyra av tillsynsomgångarna planerades att, enligt rutin, ske gemensamt med Polismyndigheten. Två tillfällen under våren och två tillfällen under hösten.

Inför varje vår och höst frågar tillståndsgruppen sin kontaktperson inom polisen om polisen kan delta i den samordnade yttre tillsynen. Får tillståndsgruppen inget svar frågar sker minst en förfrågan till om polisen kan följa med på den yttre tillsynen.

Under 2023 planerades således tio tillsynsomgångar, varav fyra tillsynsomgångar planerades att enligt rutin ske gemensamt med Polismyndigheten. Två tillfällen under våren och två tillfällen under hösten. Under 2023 skedde inga samordnade yttre tillsynstillfällen med polisen då de enligt polisens kontaktperson hade hög arbetsbelastning och var tvungna att prioritera annat.

Då socialförvaltningens ambitionsnivå varje år är att genomföra yttre tillsyn tillsammans med polisen har en samverkansmöten mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna skett i syfte att hitta en lösning. I samverkansmöte mellan förvaltningschef och ansvarig chef inom polisen i Solna framkom att polisen har rekryterat en person för att kunna avlasta den polis som hittills har vart ansvarig. Planen är att samordnade yttre tillsynstillfällen ska kunna återupptas senast under hösten 2024.

Utöver den vanliga yttre tillsynen kommer det genomföras samordnade tillsynstillfällen med evenemangspolisen gällande Friends arena. Två tillfällen är bokade under våren 2024 och planeras till den 21 april vid fotbollsderby mellan AIK och Djurgårdens IF samt den 27 maj vid fotbollsmatch mellan AIK och IFK Göteborg.

Tillsynsgruppen
Alkoholhandläggare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

§ 14

Yttrande över motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel (MHN/2024:5)

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning rör sig vid sin ordinarie tillsyn i miljöer där människor riskerar att vara utsatta för olika former av exploatering men ser inte någon vinst med samordnad tillsyn inom området. Förvaltningen vill istället bidra genom att satsa på kunskapshöjande insatser för att inspektörerna ska kunna identifiera indikatorer på människoexploatering och veta hur de ska agera. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar gärna i det viktiga arbetet mot exploatering av människor och människohandel genom andra arbetsätt och åtgärder än genom motionens förslag om samordnad tillsyn.

Yrkanden

Victoria Johansson (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Peter Edholm (L), Kaspian Tannberg (KD), Klas Lindblom (M) och Carola Åberg (M) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Peter Edholms (L), Kaspian Tannbergs (KD), Klas Lindbloms (M) och Carola Åbergs (M) förslag

Ordförande ställer förslagen mot varandra och konstaterar att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Peter Edholm (L), Kaspian Tannberg (KD), Klas Lindblom (M), och Carola Åberg (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för gemensamt förslag.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-04-17
MHN/2024:5

Yttrande över motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning rör sig vid sin ordinarie tillsyn i miljöer där människor riskerar att vara utsatta för olika former av exploatering men ser inte någon vinst med samordnad tillsyn inom området. Förvaltningen vill istället bidra genom att satsa på kunskapshöjande insatser för att inspektörerna ska kunna identifiera indikatorer på människoexploatering och veta hur de ska agera. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar gärna i det viktiga arbetet mot exploatering av människor och människohandel genom andra arbetsätt och åtgärder än genom motionens förslag om samordnad tillsyn.

Emelie Grind
Förvaltningschef

Karolina Ernarp
Biträdande förvaltningschef

Beslutet expedieras till: Kommunstyrelsen

Bakgrund

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver främst tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen och miljöbalken. Förvaltningens inspektörer rör sig regelbundet i miljöer där det visat sig att människor riskerar att vara utsatta för olika former av exploatering. Det kan exempelvis handla om massagesalonger, nagelsalonger, fordonstvättar, fordonsverkstäder, restauranger och byggarbetsplatser.

Samordnad tillsyn kan skapa ett mervärde och åstadkomma något mer än en part ensam kan åstadkomma. I detta fall ser förvaltningen inte den vinsten. Förvaltningen vet av erfarenhet att samordningen tar tid och det kan innebära att färre tillsynsbesök genomförs. Miljöavdelningen bedömer att det är en fördel att den här typen av verksamheter besöks så ofta som möjligt och satsar på en regelbunden och återkommande tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill givetvis bidra i arbetet med att motverka människohandel. Redan idag kontaktas polisen om det vid ordinarie tillsyn finns något som tyder på att illegal verksamhet pågår men med mer kunskap kan våra resurser utnyttjas bättre. Under året planeras därför ett antal kunskapshöjande insatser inom området. Som ett hjälpmedel för inspektörerna kommer dessutom en checklista med tips på saker att vara vaksam på samt råd om hur inspektörer ska agera vid misstanke om människohandel att användas. Checklistan har tagits fram av miljöförvaltningen i Malmö stad i samarbete med regionkoordinatorerna mot människohandel i Syd och bygger på ILO:s (International Labour Organization) lista över indikatorer på människohandel.

Byggnadsnämnden**§ 44****Yttrande över motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel (BND/2024:45)****Beslut**

Byggnadsnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet bedriver tillsyn enligt Plan- och bygglagen. Till skillnad från andra enheter, som har kontinuerlig tillsyn av vissa typer av verksamheter, sker bygglovsenhetens tillsyn, av olovlig byggnation med mera, på förekommen anledning. Oftast initieras tillsynen genom anmälan från allmänheten, och enhetens verksamhet är dimensionerad och anpassad efter detta arbetssätt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen rekommenderar att bygglovsenheten inte ges i uppdrag att delta i regelbunden samordnad tillsyn utan fortsätter, som hittillsvarande, att samordna tillsynsarbetet med andra förvaltningar inom staden, samt med andra myndigheter, vid behov och på förekommen anledning. Bygglovsenheten avser utveckla sina arbetssätt för en situationsanpassad samordning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-05-13
BND/2024:45

Yttrande över motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet bedriver tillsyn enligt Plan- och bygglagen. Till skillnad från andra enheter, som har kontinuerlig tillsyn av vissa typer av verksamheter, sker bygglovsenhetens tillsyn, av olovlig byggnation med mera, på förekommen anledning. Oftast initieras tillsynen genom anmälan från allmänheten, och enhetens verksamhet är dimensionerad och anpassad efter detta arbetssätt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen rekommenderar att bygglovsenheten inte ges i uppdrag att delta i regelbunden samordnad tillsyn utan fortsätter, som hitillsvarande, att samordna tillsynsarbetet med andra förvaltningar inom staden, samt med andra myndigheter, vid behov och på förekommen anledning. Bygglovsenheten avser utveckla sina arbetssätt för en situationsanpassad samordning.

Emelie Grind
Förvaltningschef

Isra Hussein
Bygglovschef

Bakgrund

En motion om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel har remitterats till socialnämnden, byggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Motionsskrivarnas förslag till beslut är att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet bedriver tillsyn enligt Plan- och bygglagen. Till skillnad från andra enheter, som har kontinuerlig tillsyn av vissa typer av verksamheter, sker bygglovsenhetens tillsyn, av olovlig byggnation med mera, på förekommen anledning. Oftast initieras tillsynen genom anmälan från allmänheten, och enhetens verksamhet är dimensionerad och anpassad efter detta arbetssätt.

Tillsynen aviseras i allmänhet i förväg då avsikten för det mesta är att granska utförda byggåtgärder och i förlängningen är syftet oftast att i dialog med byggherre och fastighetsägare uppnå rättelse och/eller beviljad lovansökan. Det händer att enheten upptäcker olovliga bostäder, men sällan vid tillfällen när de boende är hemma, varför det vanligtvis inte finns tillräckligt starka indikationer på utnyttjande och exploatering för att en kontakt med annan myndighet ska anses berättigad.

Enheten har trots detta viss erfarenhet av att samordna sig med andra myndigheter och enheter inom staden, inom ramen för enskilda ärenden, men ser likafullt en utvecklingspotential.

Vid fara för liv och hälsa har förvaltningen möjlighet att snabbt ingripa med användandeförbud samt föreläggande om att stängla in en byggnad eller fastighet, låsa den, städa upp på tomt och sätta igen trasiga fönster med mera. Föreläggandena kan förenas med vite. Nyligen användes dessa verktyg i kv. Byggmästaren där en byggnad med beviljat rivningslov tillåts förfalla i väntan på rivningens genomförande. Bygglovsenhetens beslut om föreläggande fattades efter kontakter med stadens trygghetssamordnare och säkerhetschef.

Utvecklat arbetssätt för bygglovsenheten

Bygglovsenheten planerar under det kommande arbetsåret att utveckla sin samordning med andra myndigheter. Detta innebär bland annat:

Att en tydlig rutin tas fram för vilka andra myndigheter enheten bör söka kontakt med och vid vilka tillfällen.

Att en lista med kontaktpersoner upprättas och hålls uppdaterad, för snabbare kommunikationsvägar med de övriga myndigheter som kan komma ifråga.

Att motsvarande kontaktperson utses på bygglovsenheten för att ge andra myndigheter en tydlig kontaktväg.

Motion: Återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel

Människor från andra länder utnyttjas och exploateras på den svarta arbetsmarknaden i Sverige och Solna. Tidigare hade Socialnämnden en etablerad samordnad alkoholtillsyn med polisen och andra myndigheter. Under dessa tillsynsbesök upptäcktes exempelvis arbetskraft som olovligen vistades i Sverige och utnyttjades inom restaurangbranschen. Tyvärr genomfördes det inte någon samordnad tillsyn med polisen under 2023.

Det är oacceptabelt att arbetet mot exploatering av människor och människohandel har pausats. Denna typ av exploatering har många gånger kopplingar till organiserad brottslighet. Solna stad borde höja sin ambitionsnivå - inte sänka den.

Under senare år har det uppmärksammats att det förekommer människohandel och prostitution på massagesalonger. Tidigare myndighetsgemensamma kontroller på nationell nivå tyder på att anställda även utnyttjas inom andra verksamheter exempelvis skönhetsalonger, nagelsalonger, fotvårdsinrättningar och liknande.

Utöver att återetablera en samordnad tillsyn av restauranger är det av stor vikt att staden utvecklar samordnad tillsyn inom exempelvis hygienverksamheter. Till hygienverksamheter räknas bland annat massage, hårvård, fotvård, piercing och tatuering. Det finns kommuner där miljö och hälsa genomför samordnad tillsyn med polis och andra myndigheter. I andra kommuner har byggnadsnämnden en framträdande roll och genomför samordnad tillsyn för att upptäcka olovliga bon. I dessa olovliga boenden utnyttjas ofta de boendes som arbetskraft inom exempelvis byggsektorn. Det handlar i grunden om att säkerställa att människor inte far illa, utnyttjas och exploateras samt motverka organiserad brottslighet. Det handlar också om att skydda näringsidkare som följer lagar och regler från osund konkurrens.

Flera steg har sedan tidigare tagits i Solna för att stärka arbetet mot exploatering av människor och människohandel. Bostadsstiftelsen Signalisten anslöt sig sedan flera år tillbaka, när Magnus Nilsson var ordförande, till föreningen Rättvist byggande. Det betyder att alla byggprojekt som Signalisten genomför granskas extra noggrant för att förhindra och upptäcka exploatering av arbetskraft eller andra oegentligheter.

Tyvärr har ambitionsnivån vad gäller samordnad tillsyn sänkts under 2023 då samordnad alkoholtillsyn inte har genomförts i Solna, vilket är orimligt. Staden borde så snart som möjligt höja ambitionsnivån så att Solna inte blir en plats där människor cyniskt kan utnyttjas och exploateras.

Det är min förhoppning att det finns ett brett politiskt stöd för att Solna åter ska prioritera arbetet mot exploatering av människor och människohandel. Kommunen kan inte göra allt men borde kunna göra mer än idag.

Det handlar om att skydda den enskilda människan men också att upprätthålla rättvisa konkurrensförhållanden så att näringsidkare som gör rätt för sig inte konkurreras ut.

Kommunstyrelsen bör skyndsamt ta fram en plan för vilka nämnders myndighetsutövning som under 2024 kan etablera samordnad tillsyn. Det kan vara svårt att få med alla nämnder, och det är heller inte alltid optimalt att alla nämnder etablerar samordnad tillsyn, men det är bättre att en nämnd gör det än ingen nämnd.

Förslag till beslut:

Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag så att minst en nämnd under 2024 börjar med samordnad tillsyn.

Arion Chryssafis
Moderaterna

Peter Edholm
Liberalerna

Samuel Klippfalk
Kristdemokraterna

Kommunfullmäktige

§ 113

Svar på motion av Arion Chryssafis (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) om att återuppta och utveckla arbetet mot exploatering av människor och människohandel M:6/2024 (KS/2024:68)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bordlägga motionen.